

43

PI

ПОЛІТВІЗБЕЛІ
БОЛЕТЕНЬ ЛІГИ УКРАЇНЦІВ
ПОЛІТИЧНИХ ВІЗНІВ

МІЛІХЕН, 15 V 1946

ЗМІСТ

Резолюції I. Конференції Представників Філій ЛУПВ.....	
Зв'язково - Організаційна Референтура ЛУПВ комунікує:.....	
Перша Конференція представників політв'язнів об'єднаних в ЛУПВ	
Політичні в'язні Дахау святкують першу річницю їхнього звіль-	
нення.....	
До відома Управ Філій та членству ЛУПВ.....	Щ.
Святкування першої річниці звільнення.....	
ДП. Українці передають дарунки Ген. Траскотові за визволення	
з Бухенвальду.....	
З життя філій.....	
Оселя Ліги Українських Політичних В'язнів.....	
Великдень українських політв'язнів в Мюнхені.....	
Різне.....	
Оголошення.....	

X X X

У П Р А В А   Л І Г И   У К Р А І Н С Ь К И Х   П О Л І Т И Ч -
Н И Х   В " Я З Н І В   С К И Л А Л А   С   Ч І Є Ю   Д О Р О Г О Ю
В С І М   У К Р А І Н С Ь К И М   У С Т А Н О В А М ,   У П Р А В А М
Ф І Л І Й   Л . У . П . В . ,   У К Р А І Н С Ь К И М   П О Л І Т В " Я -
З Н А М   Т А ,   В С І М   Т І М ,   Щ О   З   Н А Г О Л И   Х Р И -
С Т О В О Г О   В О С К Р Е С Е Н Н Я   П Е Р Е С Л А Л И
С В О І   С В Я Т О Ч Н І   П О В А Ж А Н Н Я   Ц І Р К У
П О В Я К У .

Р Е З О Л Ю Ц І І

I. К о н ф е р е н ц і і   П р е д с т а в н и к і в   Ф і л і й   Л і г и   У к р а ї н с ь к и х   П о л і -
т и ч н и х   В " я з н і в .

Управа Ліги УПВ. скликала до Монахова на день 28.квітня 1946.
I. Конференцію Уповноважених Представників Філій Ліги УПВ, на я-
кій винесено наступні резолюції:

I. /   I. Конференція Уповноважених Представників Філій Ліги УПВ
стверджує, що дотеперішня діяльність Ліги УПВ базувалася на по-
надпартійній платформі та що її дальша праця має бути ведена
в тій же площині.

II. /   Ліга УПВ і всі її члени стоять завжди на сторожі сус-
пільної моралі і чистоти та   на сторожі добра всього українства.

III. /   Всі прояви організованого українського суспільного життя
на чужині, які базуються на визвольній боротьбі в Краю і несуть
українсько-державницький характер та які підпорядковуються
Центральному Представництву Української Еміграції, знайдуть в Ліги
УПВ повну підтримку.

IV. /   Конференція рішуче осуджує всяку підривну роботу безвідпо-
відальних елементів, які намагаються внести в українське життя
на чужині розбрат, деморалізацію і гризун в політичній, церковній
та суспільно-громадській площині національної єдності.

Всі такі екцидентні прояви властиві Ліга УПВ за роботу, інспіро-
вану ворожими Україні елементами та буде рішуче боротися проти
них, витягаючи в кожному часі і на кожному місці, як найдальше
йдучі висновки.

V. /-   Ліга УПВ є інституцією всенационального характеру і тим са-
мим фактичним та правним оборонцем прав усіх бурших українських
політичних в"язнів, що за час всіх загарбницьких режимів на Укра-

іні каралися по тюрмах і в концентраційних лагерах за найвищі ідеали Українського Народу, безогляду на їхні релігійні, політичні чи світоглядові переконання.

VI./ Всякі інші організації, що охоплюють або хотіли би охопити будишніх українських політичних в'язнів, без порозуміння і згоди Ліги УПВ, вважатимуться як шкідливі явища в українському житті, оперті на особистих амбіціях безвідповідальних одиниць або інспіровані ворогами Українського Народу. Як такі стрінууться вони з ворожою і безкомпромісовою поставою Ліги УПВ на всіх ділянках українського життя.

VII./ Ліга УПВ і кожний її член повинні відограти в українському суспільному житті спокуючу роль та бути гідним носієм Української Ідеї перед чужим світом.

VIII./ Члени Ліги УПВ, які ломлять постанови Ліги УПВ, впрягаються у ворожу для України діяльність і тому повинні бути виключені з членів Ліги УПВ.

х х х

Зв'язково - Організаційна Референтура ЛУПВ комунікує:

Згідно з одногосною ухвалою учасників I-шої Конференції Ліги Українських Політичних В'язнів з дня 28. квітня 1946 відбудеться в днях 29 і 30 червня 1946 в Мюнхені перший конгрес всіх українських політичних в'язнів, членів ЛУПВ. Участь в з'їзді мають право всі ті, що викажуться виказкою ЛУПВ. Повне право активне і пасивне, прислуговує тільки делегатам філій, що заступлені на конгресі в пропорції членів філії від 1 до 10 / 10 членів - один делегат/. Розпочата десятка висилає теж одного делегата.- На порядок дня поставлений буде проект нового статуту ЛУПВ.

До компетенції конгресу належить: (§ 8 проекту статуту)
а) Затвердження й зміна статуту. б) Приняття звітів Управи і Контрольної Комісії, в) Удільнення або відмовлення абсолюторії Управі й Контрольній Комісії, г) Вибір Управи з Президію, г) Вибір Контрольної Комісії, д) Вибір Товариського Суду, е) Ухвалення напрямних цілої діяльності ЛУПВ. е) Іменування почесних членів, ж) Ухвала членської владки, з) Затвердження бюджету, й) Розвизання товариства.

Докладніші дані про час, місце й програму конгресу подасться особними листами до Управ Філій.

Взивається всіх українських політичних в'язнів взяти участь в цьому першому в історії українського політв'язня, великому З'їзді.

З огляду на це, що предбачується велике число учасників з'їзду, прохається членів ЛУПВ заздалегідь зголошувати свою участь в конгресі, щоб можна було подбати про організований нічліг, та евентуальне прохарчування. Зголошення слати, Зв'язково - організаційна Референтура ЛУПВ, Мюнхен, Пахауер-страссе 9/II -

ПЕРША КОНФЕРЕНЦІЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ ОБЄДНАНИХ В ЛУПВ

Вдень 28 квітня 1946 запам'ятається в історії ЛУПВ товстими літерами та останеся в її організованій праці філіярним стовпом нового етапу організованого життя. В цьому дні відбулась перша конференція представників Централі і Філій ЛУПВ, всіх її клітин розкинутих по цілій Німеччині, Австрії, Франції і Бельгії. В перше від часу існування ЛУПВ зібрались всі представники організованого членства Ліги, щоб спільно перевести контроль праці їхньої організації, дати провідним органам неписану легітимацію дальшої дії, поробити деякі корективи та начеркнути плани нового ділення.

Конференція припала в першу річницю звільнення з концтраційних таборів націонал-соціалістичної Німеччини, а її представники мали за собою пророблений шлях десятимісячної праці в ЛУПВ та її клітинах. Не диво отже, що конференція мала святковий, але й не менше діловий характер. Вже стріча друзів розкинутих по різних закутках Європи, перше побачення зі собою від пам'ятних днів звільнення, 1945 року надавало цим зустрічам родинно-святковий характер. Важність нарад заставляли прийвних учасників конференції підходити до справ не тільки святково але і ділово. Ці дві характерні риси було видно через цілий час нарад.

Наради конференції розпочалися точно в год. 9,15 і тривали через цілий день. Їх відкрив президент ЛУПВ згадкою про тих, які відійшли від нас на віки. Приявні вшанували їхню пам'ять повстанням з місць.

Перше конференції, говорив ред. Пасічник - це прелюдієм до загального з'їзду - конгресу всіх українських політичних в'язнів - це баланс праці за десятимісячне діловодство ЛУПВ - це планувальне пленум до осягнення нових завдань під цю хвилину. І дійсно програма конференції була продумана у двох напрямках нарад. Підсумки праці Централі ЛУПВ і Філій загальних начерках були предметом першої частини нарад квітневої конференції. Вони йшли по лінії інтересів українських політичних в'язнів і гідної репрезентації їх та цілого українства серед чужинного світу. Ця генеральна лінія ЛУПВ переводжувана була в кожному почині Управи ЛУПВ та була вихідною точкою всіх її задумів та планувань. Отже не диво, що кожний почин Ліги стрічався в українському суспільному житті з піддержкою цілого українського громадянства. Через таку постановку справи Ліга була густо-часто речником загальної опінії в українській проблематиці (пр. репатріаційні заходи та інтервенції). Не диво отже що учасники одноголосно схвалили резолюції одобрили працю ЛУПВ.

Ідеологічним підмурівком цієї лінії був доклад ред. Стахова п.з. "Завдання ЛУПВ під сучасну пору". Веклад цей був сполучним мостом між м'яким а будучим Ліги, між проробленим а тим, що стоїть об'єгом перед ЛУПВ. Завдання Ліги надзвичайно велике. Їх виконається, якщо український політичний в'язень, без огляду на деякого окупаційного режиму а його походження, буде стояти на висота своїх завдань. Не призвілей. Українські політичні в'язні не смерити, а об'єс'люнок першенства в праці. Не наста середновічного значення а усупільнення українським політичним в'язнем кожної клітини громадського життя. Український політичний в'язень дусить бути речником гідности української репрезентації українського світу. В імені того поборже ЛУПВ всі випадки отаманщини в суспільному житті та негідні виступи еміграційного хуліганства.

Ці думки присвячували теж черговим точкам програми конференції, що в своїй сукупності творили одну цілість - план

праці в будучому. В цьому напрямі переведено дискусію над відчитаним статутом, що мав би бути прийнятим на слідуючому З'їзді цілого членства ЛУПВ, цієї найвищої Конституанти укр. політв'язня. Організаційний комітет з'їзду та його програма були одною з найважливіших точок другої частини програми конференції. Спеціальну точку присвячено створенню Науково - Дослідного Інституту Укр. Мартирології. Доповідь на цю тему виголосив Інж. А. Кущинський. Справи Філій й співпраці їх з Централєю реферував звязково - організаційний ЛУПВ, Др. М. Марунчак. Евентуалія, що були останньою точкою нарад конференції дали можливість висловитися всім учасникам конференції не полишити жодної актуальної справи поза нарадами. Учасники живо інтересувались справами ЛУПВ та будучим, тому не диво, що конференція кінчилась вечером. Її учасники ще довго стояли гуртами та ділились своїми враженнями з нарад. Вони з повною вірою до справи та їхньої організації розіжджались до своїх осередків, щоб там переказати вкоротці своїм друзям тверді постанови їхньої I-ої Конференції.

М.М.

Політичні в'язні Дахау святкують першу річницю їхнього звільнення.

В дні 29.квітня 1946 р. минув рік звільнення бувших в'язнів з концентраційного табору Дахау. Дахау - це найстарший концетрак націонал - соціалістичної Німеччини. Про нього розходила "слава" давно вже до війни і тому не диво, що з вибухом війни його "значення" зросло. Тут пройшли сотні тисяч політичних в'язнів різних народів, як сотні й тисячі знайшли в цьому "проміментському" лагері мученичу смерть. Тому то поліквідаційне Міжнародне Інформаційне Бюро Дахау рішило річницю звільнення Дахау відсвяткувати врочистим святкуванням. Цим святкуванням призначено дні 28 і 29 квітня 1946 р. В дні 28 квітня відбулося святошне відкриття пам'ятника поляглим й замордованим в концентраційному дахауському таборі. У відкритті взяли участь представники всіх національностей враз з представниками Американської Армії. Урочистості 29 квітня розпочалися богослуженнями національних груп: поляків, жидів, югословян. Українці відслужили православну і греко - католицьку богослужбу. В год. 10,30 представники національних груп склали символічні дари подяки представникові Американської Армії за їхнє висвободження з табору смерті. Українські політичні в'язні репрезентовані ЛУПВ та Українським Громадянським Комітетом табору Карльсфельд вручили американському старшині артистичний образ зображеної української церкви, що викликав своєю красою надзвичайно корисне враження на прийвних.

В год. 15 делегації політичних в'язнів різних національностей зложили на братській могилі в Пріттельбах вінці в національних барвах. В міжчасі делегації звиділи табор Дахау, крематорію та інші основні заведення табору Дахау. З огляду на те, що в таборі Дахау в цей час перебувають бувші С.С. тяжко було допустити до табору більші делегації політичних в'язнів. В обаві перед сподіваними інцидентами були теж обмежені більші маніфестації з того приводу.

Урочистості закінчено в год. 17,30 спільною вечерою делегатів та вечером різнородностей враз з танцями в офіцерському касині.

-ак

До відома Управ Філії та членства ЛУПВ.

1. Подається до відома, що з днем 31, липня 1946 р. перостаємо остаточно реєструвати і принімати внески на прийняття в члени ЛУПВ бувших політичних в'язнів німецьких концтаборів і тюрм./Но відноситься це до політв'язнів інших окупаційних режимів України./
2. Згідно з умовою Централі Міжнародної Унії Політичних В'язнів і Американськими та німецькими властями від слідуєчого місяця будуть видавати Лебенсміттелькартенстелле додаткові харчеві картки для політичних в'язнів, що мешкають приватно лише по предложенні посвідки від Ц.М.У.П.В. Таку посвідку можна відібрати з початком слідуєчого місяця в канцелярії Філії ЛУПВ - Мінхен, Фіріхтрассе 53. В зв'язку з повищим прсимо: а/зголошувати до канцелярії ЛУПВ четвертого свідка, щоб підписав анкетний листок даного члена Ліги УПВ.
3. ЦМУПВ починає видавати виказки для бувших політв'язнів усіх національностей, обнятих в ЦМУПВ. Прсимо складати до канцелярії Ліги УПВ по одній світлині, 1 Рм./вписове/ і 5 Рм. /річна вкладка/. Філії перешлють до Секретаріату Централі ЛУПВ спис своїх членів з даними: Ім'я, прізвище, рік народження, місце уродження, число нашої виказки, щоб Ліга УПВ могла цю справу полагодити збірно.
4. Від 15 травня канцелярія Ліги УПВ не видає ані не приймає ніяких поодиноких внесків на прийняття в члени Ліги УПВ. Ці справи належить полагоджувати на майбутнє через Філії Ліги УПВ.
5. Пригадуємо, що в опінії Філії в справі прийняття в члени Ліги УПВ належить підчеркнути такі моменти: 1/ ствердження, що свідки, які підписали анкетний листок є політв'язнями. 2./ що підписали анкетний листок власноручно, 3/ що Філія не має ніяких застережень проти прийняття даного кандидата в члени і поручає його прийняття, 4/ якщо є застереження, то подати їх в формі конкретних замітів. Опінії належить виставляти подинько і залучувати до поодиноких анкетних листків. Анкетних листків без підписів кандидатів, виразних відтисків пальця, виразних підписів свідків та їх адрес, та з невиразними та недбало виготовленими даними / де сидів, час сидження у подиньких тюрмах і таборах, таборовий номер, ясно сформулована причина ув'язнення, яка виразно говорила би про політичний характер сидження, причина звільнення /- принімати не будемо. Ці речі обов'язані Філії докладно провірити перед виданням опінії.

Секретаріат ЛУПВ

x x

Дирекція Науково - Дослідного Інституту Української Мартирології закликає всіх працівників пера зголошуватись до співпраці в НДІУМ в цілях науково-дослідчої праці над українською мартирологією. Охочим висхлається інформаційний матеріал по цьому питанні.-

x x

СВЯТКУВАННЯ ПЕРШОЇ РІЧНИЦІ ЗВІЛЬНЕННЯ.

11.4.1946 року минув рік, як 21 000 в'язнів концентраційного табору Бухенвальд дістала назад те, що найдорожче для людини, те, за що людина завжди бореться і змагає, те, в ім'я чого багато людей віддали і віддають своє власне життя, — в о л ю, ту волю, яку вони втратили 2, 3, 5, 10, 13 чи більше років тому назад.

В О Л Я ! Яке це дороге людині слово. І дійсно, тільки в'язень може найкраще зрозуміти й оцінити це так величне слово "в о л я".

Цеж вони, ці чудом врятовані від явної смерті, рік тому, коли рівно о год. 16/10 замайорів білий прапор над головною брамою табору, з нелюдським криком бігли, не знаючи самі куди, в усі сторони табору, цілували землю, один одного, плакали, заливалися нелюдським істеричним сміхом, робили все, все, що тільки могла б зробити в такий навіки пам'ятний час, з чає, коли людина попадає з одного світу в другий.

Та все це пройшло...

Вже минув один рік, коли перестало існувати це страшне жахіття для сотень тисяч в'язнів модерних німецьких Бухенвальдах, Дахав, Аушвіцах, Ораннінбургах, Матгавсонах і інших.

І день звільнення згадує кожний, згадує Француз, Італієць, Серб, Голяндець, Чех.

І цей день, день звільнення, або вірніше день другого народження навіки позостається в пам'яті тисяч бувших в'язнів, як одна із значних дат в їхньому житті.

Група бувших українських політв'язнів концентраційного табору Бухенвальд, які знаходяться в укр. таборі в Корнберзі біля Бебри, разом із бувшими укр. політв'язнями інших німецьких концентраційних таборів та тюрм вирішили урочисто відзначити першу річницю свого звільнення.

10.4.1946 бувші політв'язні загальною кількістю в 58 осіб рівно о 16 годині, з маршевыми, революційними та в'язнівськими піснями на устах промаршували через увесь табор. Мешканці табору, обдаровуючи своїми скромними, але щирими подарунками, з великим захопленням вітали своїх кровних братів-мучеників фашистсько-німецьких в'язнів.

Після перемаршу організовано відвідали місцеву церкву, де греко-католицький та православний священники з нагоди річниці звільнення в'язнів, відправили богослуження. Закінчуючи свої промови, священники вітали в'язнів зі святом першої річниці звільнення та призывали бувших в'язнів і далі бути завжди на сторожі святих Ідеалів, за які були ув'язнені та за які сотні тисяч найкращих синів українського народу віддали своє життя і здоров'я.

Вечером в місцевому театральному приміщенні, відбувся вочір в'язнів. На вечір були запрошені всі укр. політв'язні.

Програма була мережана промовами, деклямаціями, піснями та інсценізаціями.

Активну участь приклали: Бардигула, Вовчинський, Чайківський та інші.

В переведенні цього свята брали участь виключно в'язні.

По закінченню вечора член управи жіночої секції Корнберну пані Гречніва запросила всіх присутніх в театральному приміщенні бувших політв'язнів разом з працівниками УНРРА на спільну вечерю, яку влаштувала жіноча секція табору.

Шумно й весело пройшла ця скромна вечера. В'язні обмінювалися переказами з недавнього минулого, з цього каторжного, нелюдського життя; співали, смілися, захоплені таким сьогодні напевду великим днем в їхньому житті. Десь біля 3-ої години ранку 1 квітня порозходилися по кімнатах.

Г. Чайківський.

ДП УКРАЇНЦІ ПЕРЕДАЮТЬ ПОДАРУНКИ ГЕН. ТРАСКОТОВІ ЗА
ВИЗВОЛЕННЯ З БУХЕНВАЛЬДУ.

(Газета "Севентер Інфантри"с Коттон Булер" містить з дня 19.4 1946 слідуючу статтю).

Українські ДП на чолі з американською дівчиною з УНРРА минулого тижня влаштували свято перед табором полку і передали полк. Джон А. Хейнтгес подарунки для генерала Траскота, командира 3-ої Армії, як знак подяки за визволення з конц. табсру Бухенвальд рік тому.

60 ДП, одягнені в українські уніформи, з бухенвальдськими трикутниками політичних в'язнів на плечах, приїхали з табору Корнберг до Гересфельду, щоб взяти участь у цьому святі. Вони построїлися в ряди на вулиці перед будинком командування. Делегація з трьох осіб на чолі з п. Люссі Дунн, відвідала полк. Хейнтгеса.

Пані Дунн була за перекладача керівника делегації, який страждав Зіппів року в концтаборі Бухенвальді від нац. терору. Йї приймний голос мило звучав в тихій канцелярії полкового командира, висловлюючи щирі подяку, яка наповнювала серце кожного українця за визволення від неймовірних страждань в конц. табсру. "Це маленька ознака подяки 3-тій Армії за визволення від наців" - говорив голова української делегації. "Ми стоїмо на боці демократії і будемо йти тим самим шляхом, яким йшли ми перед визволенням з рабства в час найгіршого терористичного режиму в Україні."

Полк. Хейнтрес прийняв подарунки й запевнив українців, що він передасть їх генералові Траскотові, командирові 3-ої Армії. Подарунки були типово українські. Це були різьблені дерев'яні речі, сорочка з українською вишивкою, малюнок зі сценами з Бухенвальду і тканина з американськими прапорами та українськими емблемами.

Після церемонії в канцелярії, полковник Хейнтрес звернувся до зібраних українців з промовою.

Він вітав їх і щераз запевнив, що передасть подарунки ген. Траскотові.

X

X

X

Голосітся на уповноважнених НДІУМ для збирання матеріалів української мартирології.

З ЖИТТЯ ФІЛІЙ.

Фюсен.

В місяці березні відбулися тут теж основуючі загальні збори філій ЛУПВ. До цього часу діяв у Фюсені Ініціативний Комітет по оснування філій ЛУПВ. Він поревів в двох місяцях повну реєстрацію членів бувших політв'язнів. Поладнав всі формальності між Ініціативним Комітетом, а Централю ЛУПВ, й скликав на день 16. ІІІ. основуючі збори. Загальні збори одобрили працю Ініціативного Комітету та з признанням віднесли до праці секретара цього ж комітету п. Інж. Кушинського Антона. На зборах уконституувалась Управа ЛУПВ на чолі з о. Куницьким Миколою. Не великий гурт бувших політичних в'язнів різних загарбницьких режимів України в своїх рішеннях виказав, що дійсно добро Ліги є їх добром. Справи, що з рамени централі реферував др. Марунчак знаходили свій позитивний відгук. Рішено піти на зустріч централі та клопотатись на місці у Фюсені оснувати санаторію або що найменше відпочинкову станицю українських політв'язнів. Інж. Кушинський яко уповноважений ЛУПВ піднявся зорганізувати працю збирання матеріалів української мартинології та розробити обширний план цього завдання. В цьому ж понятті згаданий веде вже свої праці від довшого часу. Смілі рішення, що запали на зборах та їх ініціатори дають запоруку гарного росту фюсенської молоді організації, нової клітини ЛУПВ.

ГАННОВЕР.

Тут вже осінню минулого року відбувся перший з'їзд українських політичних в'язнів англійської зони. Ганновер став централю, що об'єднувала більші чи менші скупчення політв'язнів розкинутих по різних закутках та таборах південної Німеччини. Найбільші з них це сам Ганновер, далі Гайденау, Мюнстер, табір Гамбург, Глендорф та інші. Специфічні умовини, що панують в англійській зоні/тут табори мішані, переважно українсько-польські/ не дозволили розгорнути праці, як це плановано на першій зїзді в Ганновері. Та не має ситуації без виходу. Труднощі на це, щоб їх поборювати, цих засад придержується філія ЛУПВ Ганновер. Останню посилюється праця і в англійській зоні. Переводиться строгу реєстрацію й масову чистку в напрямі виділення неполітичних в'язнів від політичних. Сподіватись треба, що ця акція буде вкортці завершена. Загал українських політв'язнів зрозуміє в чому діло і спільною співпрацею доведе до цього. Нашим друзям англійської зони побажати б тільки як найкращих успіхів. —

Мак.

ПАРИЖ.

Огляд праці українських політичних в'язнів у Франції.

Укр. Політичні в'язні створили філію ЛУПВ у Парижі щойно в лютім 1946 р. Опізнення з яким взяли ся укр. політичні в'язні до самоорганізації треба пояснити відносинами тут пануючими.

В оцінці праці філії Ліги УПВ у Парижі належить взяти під увагу не лише останній період в яким вона формально перед укр. громадянством виступила, але і цей час коли українські політв'язні (не рідко члени різних філій ЛУПВ в Німеччині) почали активно проявлятися

в дусі тих напрямних які поставила собі Централь ЛУПВ в Мюнхені.

Як і всюди так у Франції почали вертатися Українці, — (які колись тут жили, — та були в'язнені німцями за їх політичну діяльність,) і стверджували, що вони є поличені власним силам, та власній самопомочі.

Влаштувучи на пивцко своє особисте скромне життя бувші українські політичні в'язні, беруться зразу до громадської праці.

Українська еміграція у Франції, жила весь час під терором ворожих українству напрямів, які зміряли до марковання всіх українців як найбільш горьких германофілів.

Українські політичні в'язні були першими, які явно забрали в цій справі голос. В жовтні 1945 року влаштовують т.з. "Вечір спорадів українських політичних в'язнів німецьких тюрем і концтраків", на якому не лише обмежуються до опису своїх переживань в часі німецького ув'язнення, — але вказують там і на його причини, на боротьбу українства з тоталістичною Німеччиною.

"Вечір" — пройшов з великим моральним успіхом та започаткував громадську працю загалу перебуваючих в Парижі українських політичних в'язнів.

Вона була ведена по існуючим вже товариствам. З рамени Об'єднання Українських Робітників" у Франції бувші в'язні виїздили на провінцію та повтарили тут подібні виступи як згаданий "Вечір". Рівночасно вони активізували майже завмерле українське суспільне життя. Вкоротці завдяки своїй активности та відданости праці, а рівночасно завдяки всеукраїнському понадпартійному, а не вузькогруповому підходові до громадських справ, — вони здобувать признання їх роботи у загалу українського громадянства.

В парі з оживленням української організації у Франції, українські політичні в'язні взяли за власне оформлення. Зогляду на дуже непригожий політичний ґрунт у Франції (великі впливи одної тоталітарної управи) годі було за-легалізувати плановане товариство українських політичних в'язнів німецьких концентраційних таборів і тюрем. Це однак не здержало українських політичних в'язнів у їх замірах. Вони організували свою Філію ЛУПВ при "Українській Службі Суспільної Опіки у Франції" та скликають пррці Загальні Збори. У Зборах бере участь 15 учасників колишніх німецьких тюрем і концентраційних таборів. Вибрано управу Філії Ліги у складі:

Б. Вітошинський — голова
Інж. В. Шемет — м. голова
Яків Чорний — скарбник
Степан Семенюк — секретар

В коротці Філія ЛУПВ заходами своїх членів, що працюють у всіх інших Товариствах, дає ініціативу до влаштування свята Шевченка силами обєднаних товариств які є в Парижі.

Крок цей зогляду на велике розсварення яке панувало серед української політичної еміграції і Франції видавався надто відважним та не ворожив успіхів. Всеж українські політв'язні показалися цементуючим і обєднуючим елементом серед українського громадянства.

Свято Шевченка відбулося заходом в с і х діючих в Парижі "Товариств" та було символічним починанм дальшої обєднуючої праці всіх Українців без огляду на їх політичні переконання.

В квітні 1946 року Філія ЛУПВ приступила до влаштування власними силами окремої імпрези, яка відбулася 22.4.46. Був це т.з. "Товариський Вечір". В програму його входили літературні виступи, в "язнична, таборова тематика, - та програмово політичні промови голови Б. Вітошинського і заступника інж. Б. Шемета.

Так моральний як матеріальний успіх цього вечора був великий та буде покликом до дальшої праці Філії. -

Останньо Філія ЛУПВ відновила свої заходи у влади знайти правне затвердження. Є певні дані сподіватися, що це вдасться. Незалежно однак від цього Філія ЛУПВ як секція УССОФ. провадитиме подальше ту працю яку намітив загалові укр. політ. в "язнів їх 3. Збори, що відбулися в липні 1945 в Мюнхені.

КАРЛСФЕЛЬД.

Одним з найбільше незабутніх днів політв"язнів Карлсфельдського табору, це день 25 лютого 1946 року, коли то заходами Управи Ліги У П В, а головню Вп. Панів: През. Пасічняка, Др. Марунчака та Мгр Волчука засновано довговиждану в Карлсфельді Філію Ліги політв"язнів, що зараз об"єднує 43 діючих членів Ліги та 19 вдівв і сиріт оставших по замордованих німецькими катами-нацистами українських політв"язнях.

І кого там серед політв"язнів не має? Майже всі професії українського громадянства згуртовані в одну, взаємно себе шануючу, люблячу сім"ю. Найдете там священників, професорів і студентів вищих шкіл, вчителів і учнів, інженерів і чорноробочих, агрономів і селян, лікарів і ветиринарів, адвокатів, хеміків, малярів, текстильників, шоферів, шлюсарів, токарів, шевців та навіть цукорників. От вам професійний склад тих, що без вагання пожертвували, в інтересі свого рідного народу, найціннішим добром людства, а саме свободою і своїм життям. Серед них, поруч молодих легінів і дівчат, побачити сивоголових старих бійців ще з Маківки, з чотирокутника смерті; тих, що не як у пісні співаємо:

"Три дні б"ються, не здаються" - що безпереривно від Маківки почавши через ляцькі і більшовицькі тюрми та концтабори, через сибірські заслання - тундри пройшовши, а в кінці також нацистське пекло перебувши, довгі-довгі роки б"ються не здаються і битимуться дальше". Гень до сиріт могили та воротам українського народу ніколи не здадуться.

Ця важна довготривала боротьба, тюрми, концтабори та прренесені в них же страчні муки-страхиття, зробили ось цю сім"ю політв"язнів своєрідною, так, що вже з далека пізнаєте українського політв"язня по його утомленій походці, по глибоко задуманому його обличчі, на якому часто-густо побачите симптоми важкої недуги, з якою знесилений, виснажений до краю бувший політв"язень бореться у ропуці, щоб за всяку ціну побороти її - побороти не на це, щоби опісля спокійно захити, але на це щоб дальше боротися, боротися аж до повного здійснення тих ідей, ради яких він став політв"язнем.

І нашого політв"язня розуміє багато наших чесних людей, співчуває і допомагає йому. Осъ вам і приклад: Коли недавно, на вимогу управи нашої Ліги треба було якнайгрунтовніше провірити стан здоровля так кожного політв"язня як і кожного члена сім"і оставших по закатованих українських політв"язнях, зараз же добровільно зголосилося аж п"ятюх наших лікарів: Др. Дмитрук, Др. Чвар-

тацький,

Др. Ткачук, Др. Хирівський та доцент Др. Воробець і спільно не тільки оглянули кожного зокрема пацієнта, але і виготовили рентгенівські знімки, видаючи на підставі тихже наложне лікарське оречення. Зазначити треба, що ця велику й важку працю, що вимагала дуже багато часу, перепроводили вище зазначені лікарі дуже сумлінно і зовсім безплатно.

Дякуючи доконаній праці вище зазначених тут лікарів оказалось, що стан здоровля політ-в'язнів. філії Ліги катастрофальний, бо не має серед них ні одного здорового; що страшний супутник - співтовариш політ-в'язня, чахотка глибоко запустила серед них своє коріння, бо із 38-ми політ-в'язнів, що перейшли лікарський огляд 12-ть важко хворих на чахотку, яка із квітучих, повних колось сил і здоровля, дякуючи тюрмам та конц. таборам нацистів, зробила з них ходячі тіні. Як зі здоровлям останніх політв'язнів? У кожного з них по 3-4 іншого роду хворіб, а саме: анемія, ревматизм, іскіяс, хвороби печінки і шлук (звичайно після важкого побиття), хворобисерця, повне фізичне винищення і др. Тому Наслідки цього лікарського огляду хай будуть пересторогою для кожного політв'язня зокрема!

Хай голос дописувача філії Карльсфельда буде пересторогою для всіх наших політв'язнів, зокрема для управ філій, що обовязані подбати про здоровля нашого членства. Тому не повинно бути ані одного політв'язня, що не пішов би за закликом Референтури Опіки і Здоровля при ЛУПВ та пройшов лікарські основні оглядини. Ствердити треба, що стан здоровля нашого членства є дійсно катастрофальний і що тут треба взятися за основне лічення й загальну допомогу в цій справі цілого українського суспільства. Не сміємо допустити, щоб українські політв'язні, які чудом вирвались із таборів смерті, остались тепер без нашої організованої помочі.

Оселя Ліги Українських Політ-в'язнів

Заходами і старанням Управи Ліги УПВ повстала у вересні 1945р. в Мінхені, на Рамесдорфі в школі Оселя, - з початку з українських політ-в'язнів, а опісля поповнилася українськими студентками і студентами, - в тім є десять студентів національності білоруські. Стан мешканців від початку до тепер складається, від 250 до 455 осіб, для яких провадиться через цілий час харчівня. Оселю провадить Управа, що складається з шести осіб, трох політ-в'язнів і трох студентів, що підлягають кожночасно апробаті Управи Ліги УПВ.

В Оселі мають приміщення канцелярії Філії Ліги УПВ. Рамесдорф. ДЕСУСА, Студентської Громади в Мюнхені, Укр. Народнього Університету, делегатури УТГ, адміністрації "Політв'язня", "Літопису Українського Політв'язня", далі мають приміщення кравецька і шевська робітні Ліги УПВ, які обслуговують українських політв'язнів і українських студентів. Амбулаторія лікарська урядує щоденно Др. Г. Терлецька приймає хворих до полудня а в міру потреби відвідує оселю начальни й лікар ЛУПВ Др. В. Онуферко. Церква оселі міститься

обік на Раменсдорфі, Службу Божу відправляє в неділі і свята душнастир о.Д.Шевчук, в греко-католицьким обряді. З мешканців Оселі організований церковний хор під диригованням о.Ю.Ковальського, який співає в церквах: Мюнхені: на Пасінгу, Капуцінах і Раменсдорфі. Світський хор під батутю проф. Трухлого, що складається до 60 осіб пригтовляється до концертних виступів. Заснувався і почав свою діяльність Пласт. Час від часу відбуваються забави з танцями і ріжні спортові гри і забави. Культурно-освітня робота в Оселі провадиться в слідуєчих галузях: Український Народний Університет ЛУПВ, УТГІ перший семестр ветиринарії, 7 семестр агрономічного факультету - викладають кращі українські професори. В Оселі видаються на цикльостилі: неперіодично сатирично-гумористичний стінний часопис "Хрін", "Студент", тижневик "Студентські Вісті". Відбуваються авторські і дискусійні вечорі, реферати на різні теми, тижневі огляди політичних подій, концерти, ревії (на Андрія, Миколая, під Новий Рік, на Маланки,). Обходилися річниці: "Базару", "1 Листопада", "22 Січня", "Крут" "Проголошення самостійности Карпатської України". Рівно ж спільно обходили: Андрія, Миколая, Свят-вечір, під Різдво Христове, зустріч Нового Року, Щедрий Вечір перед Йорданом. Відбуваються конференції і збори українських політв'язнів, українського студентства, професорів вищих шкіл та українського громадянства. Читальня в Оселі обслуговує своїх відвідувачів пресою та літературою, де її перечитується, а опріч того тут вчать, відбуваються сходини та ріжного рода гутірки.

----- 0 -----

В Е Л И К Д Е Н Ь   У К Р А І Н С Ь К И Х   П О Л І Т ' - В " Я З Н І В   В   М Ю Н Х Е Н І .

Святково і урочисто зустріти Великдень мешканці мінхенської Оселі Українських Політичних В'язнів.

По закінченні Служби Божої в церкві до спортової залі зібралися колишні політичні в'язні, студентство, численні запрошені гості, представники Української Православної Автокефальної та Греко-Католицької церкви, професура Українського Народного Університету, Високої Економічної Школи, представники Санітарно-Харитативної Служби, Центральної Еміграційної Співза Українських Студентів та інших інституцій, таборів Карлсфельду, Фрайману і Ляйму.

Велика простора сая парадно прикрашена ^{да} вигляда по святковому. На великих мальованих панно зображено Воскресіння Христове і разом з тим символічні образи Воскресіння України.

За вкритими столами зібралися: Архієпископ Української Автокефальної Православної церкви Генадій та духовництво обох обрядів, представники українських інституцій, політичні в'язні, українське студентство разом з запрошеними гостями. Всього було понад 300 осіб.

Паски посвятив душнастир Оселі о. Дмитро Шевчук. Поблагословив і виголосив святочну промову Владика Архієпископа Генадія.

На столах були паски, вареники, пшонички, сир, масло та інші

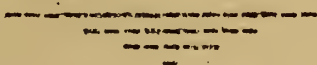
страви. Столи прибрані квітами та зеленими рослинами.

Підчас розговління ~~з~~ святочними промовами виступив: староста Оселі М. Гікавий, голова Філії Український Політичних В'язнів В. Мартинець, представник Ліги Українських Політичних В'язнів Мгр. Е. Лозинський, від вищих українських шкіл проф. Горбачевський, представник українського громадянства редактор Д. Штикало, голова ЦЕСУС-а Др. П. Мірчук і представник Української Студентської Громади в Мюнхені Д. Григорчук.

У святочно-патріотичних промовах згадувалось традиційно урочисте святкування Великодня колись на рідних землях. Говорили про проведення Свята під чужими займанцями і тепер, висвітлювали героїчну боротьбу українського народу за свої найвищі ідеали, висловлювали світлу надію на скоре здійснення загальнонаціональної мрії та справжнє Воскресіння України.

По закінченні Свяченого запрошеним представникам були роздані гарні стилеві українські писанки.

У піднесеному настрої, повні віри в краще майбутнє українського народу і здійснення його національно-державних ідеалів розходились присутні, ділячись враженнями про пережиті урочисті хвилини підчас Свяченого.

Дирекція НД ІУМ признає по всіх більших еміграційних скупченнях Українців своїх уповажнених в цілях збирання матеріалів української мартирології. Цією дорогою звивається всіх заінтересованих цією справою голоситися на уповажнених НД ІУМ. Уповаженні одержують належний розроблений план праці як теж викази в українській й чужих мовах з якими мають вступ до кожного табору й користуються значними полекшами в їхній праці для НД ІУМ. —

x x

ЗБИРАЙТЕ МАТЕРІАЛИ ПРО УКРАЇНСЬКУ МАРТИРОЛОГІЮ! !

x x

"Політв'язень - Інформаційний Бюлетень Ліги Українських Політичних В'язнів.

Видає: Управа ЛУПВ. Редагує: Колегія Референтів ЛУПВ

Головний і Відвічалний: Звязково-Організаційний Референт.

x x

Ціна примірника 2 РМ.

§ §

